

Sygn. akt I C 173/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2023 r.

Sąd Rejonowy w Piszcu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Magdalena Łukaszewicz

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Anita Topa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 listopada 2023 roku

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w Luksemburgu

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

o r z e k a:

I. Uchyla wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w Piszcu z dnia 21 września 2023 roku.

II. Zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) z siedzibą w Luksemburgu kwotę 1 437,92 zł (jeden tysiąc czterysta trzydzieści siedem złotych 92/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14.11.2022r. do dnia zapłaty.

III. Zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) z siedzibą w Luksemburgu kwotę 601,00 zł (sześćset jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

IV. Nakazuje zwrócić powodowi (...) z siedzibą w Luksemburgu kwotę 2 000 zł (dwa tysiące złotych) tytułem niewykorzystanej w sprawie zaliczki zapisanej pod pozycją (...) sum depozytowych Sądu Rejonowego w Piszcu.

Sygn. akt I C 173/23

UZASADNIENIE

W dniu 5 maja 2023 roku (...) z siedzibą w Luksemburgu wniósł pozew przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o zapłatę kwoty 1 922,92 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 1 437,92 zł od dnia 14.11.2022r. do dnia zapłaty i od kwoty 485 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 10 listopada 2022 roku doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ stanowiący własność D. B. samochód osobowy marki R. (...) o nr rej. (...). Sprawca kolizji objęty był ubezpieczeniem OC w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Poszkodowany zgłosił szkodę ubezpieczycielowi. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność i decyzją z dnia 14 listopada 2022 roku przyznał i wypłacił poszkodowanemu zaniżone odszkodowanie w kwocie 1 295,91 zł. W dniu 24 listopada 2022 roku poszkodowany zbył przysługującą mu względem pozwanego wierzytelność na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O., natomiast na podstawie umowy cesji z dnia 28 listopada 2022 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. zbyła ww. wierzytelność na rzecz powoda. Powód w celu dochodzenia swoich roszczeń i wykazania ich zasadności,

a także sprecyzowania wysokości szkody, zlecił firmie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R. opracowanie kalkulacji kosztów naprawy uszkodzeń powstałych w ww. pojeździe marki R. (...) o nr rej. (...) na skutek zdarzenia z dnia 10 listopada 2022 roku. Z opinii tej wynika, że koszt naprawy ww. uszkodzeń w sposób zgodny z technologią wskazaną przez producenta pojazdu i przy zastosowaniu części nowych oryginalnych wynosi 2 733,83 złote brutto. Koszt sporządzenia ww. prywatnej opinii wyniósł 485 złotych i został poniesiony przez powoda.

W konsekwencji powód wskazał, że domaga się zasądzenia na jego rzecz od pozwanego:

- kwoty 1 437,92 zł - tytułem brakującej części odszkodowania za szkodę w pojeździe (2 733,83 zł – 1 295,91 zł = 5 922,45 zł), z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wydania decyzji przez pozwanego o wysokości przyznanego poszkodowanemu odszkodowania,

- kwoty 485 zł - tytułem zwrotu kosztów prywatnej kalkulacji naprawy, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu.

W dniu 21 września 2023 roku Sąd Rejonowy w Piszku wydał w niniejszej sprawie wyrok zaoczny, którym zasądził od pozwanego na rzecz powoda całość dochodzonego roszczenia wraz z kosztami procesu (k. 74).

Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł sprzeciw od wydanego wyroku zaocznego. Nie kwestionował powództwa w zakresie dochodzonej przez powoda kwoty 1 437,92 zł tytułem brakującej części odszkodowania za szkodę w pojeździe marki R. (...) o nr rej. (...) powstałą na skutek zdarzenia z dnia 10 listopada 2022 roku. Wniósł o oddalenie powództwa w pozostałej części, tj. w zakresie kwoty 485 zł.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, że koszt sporządzenia kalkulacji naprawy został poniesiony nie przez poszkodowanego lecz przez powoda. Nie sposób zatem przyjąć, że ww. należność pozostaje w związku przyczynowym ze zdarzeniem szkodowym z dnia 10 listopada 2022 roku, za które odpowiedzialność ponosi pozwany. Poza tym, przedmiotowa należność nie została sędowana przez poszkodowanego na powoda, albowiem nie istniała ona w momencie zawierania umowy przelewu. W ocenie pozwanego, koszt prywatnej kalkulacji został poniesiony przez powoda w celu zbadania opłacalności nabycia wierzytelności z tytułu szkody w pojeździe, tj. ustalenia możliwości wygranej w procesie. Nadto pozwany podniósł, że powód nie udowodnił, aby poniósł koszt sporządzenia rzeczowej kalkulacji, albowiem nie przedłożył dowodu w postaci potwierdzenia wykonania przelewu na kwotę uwidocznioną w załączonej do pozwu fakturze VAT.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 10 listopada 2022 roku doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód osobowy marki R. (...) o nr rej. (...), stanowiący własność D. B..

Sprawca zdarzenia objęty był w powyższej dacie ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów, stwierdzonym polisą wystawioną przez (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W..

Poszkodowany D. B. zawiadomił o szkodzie ubezpieczyciela sprawcy. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. uznał swoją odpowiedzialność i decyzją z dnia 14 listopada 2022 roku przyznał i wypłacił poszkodowanemu tytułem odszkodowania kwotę 1 295,91 złotych.

Koszt naprawy uszkodzeń powstałych wskutek zdarzenia z dnia 10 listopada 2022 roku w samochodzie osobowym marki R. (...) o nr rej. (...), wynosi łącznie 2 733,83 złote.

(okoliczności bezsporne)

W dniu 24 listopada 2022 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą R. sporządziła – na zlecenie (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. – przeprowadziła analizę i kalkulację naprawy uszkodzeń powstałych w samochodzie osobowym marki R. (...) o nr rej. (...) wskutek zdarzenia z dnia 10 listopada 2022 roku.

Za wykonanie ww. czynności, w dniu 28 listopada 2022 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą R. wystawiła fakturę VAT na kwotę 485 złotych brutto. Fakturę tę spółka (...) opłaciła w dniu 13 stycznia 2023 roku.

W dniu 24 listopada 2022 roku D. B. zawarł umowę przelewu wierzytelności z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O., na podstawie której przelał na rzecz w/w spółki wszelkie niezapłacone dotąd przez (...) S.A. wierzytelności, w tym wierzytelności przyszłe (np. z tytułu ekspertyzy technicznej), wynikające ze szkody w pojeździe marki R. (...) o nr rej. (...) powstałej w dniu 10 listopada 2022 roku.

W dniu 28 listopada 2022 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. przelała powyższe wierzytelności na rzecz (...) z siedzibą w Luksemburgu.

(dowód: kalkulacja naprawy k. 12-13v; umowa przelewu wierzytelności k. 19-22 i 23-25; faktura VAT k. 14; potwierdzenie przelewu k. 99)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 822 § 1 k.c., w wyniku zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz, której została zawarta umowa ubezpieczenia.

Świadczenie ubezpieczyciela obejmuje zapłatę sumy pieniężnej odpowiadającej wysokości poniesionej przez poszkodowanego szkody (art. 805 k.c.). Wysokość zaś odszkodowania należy ustalać według zasad określonych w art. 361 k.c. i art. 363 k.c. Przepis art. 361 § 1 k.c. stanowi, iż zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Wedle zaś § 2 w powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Zgodnie zaś z art. 363 § 1 k.c., naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu.

Nie budzi wątpliwości, że skoro odszkodowanie pieniężne ma pełnić taką samą funkcję jak przywrócenie do stanu poprzedniego, to jego wysokość powinna pokryć wszystkie celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki niezbędne dla przywrócenia stanu poprzedniego uszkodzonego pojazdu. Podkreślić też trzeba, że przywrócenie stanu poprzedniego ma miejsce, jeżeli stan pojazdu po naprawie pod każdym istotnym względem (stanu technicznego, zdolności użytkowania, części składowych, trwałości, wyglądu estetycznego itd.) odpowiada stanowi pojazdu przed uszkodzeniem. Przywrócenie stanu poprzedniego uszkodzonego pojazdu wiąże się z reguły z koniecznością wymiany elementów, które uległy zniszczeniu. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego zakład ubezpieczeń zobowiązany jest na żądanie poszkodowanego do wypłaty, w ramach odpowiedzialności z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego, odszkodowania obejmującego celowe i ekonomicznie uzasadnione koszty nowych części i materiałów służących do naprawy uszkodzonego pojazdu (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r., III CZP 80/11). Sąd Najwyższy uznał w wyniku wykładni art. 361 § 2 k.c. i art. 363 § 2 k.c., że ubezpieczyciel, powinien ustalić odszkodowanie w kwocie, która zapewnia przywrócenie pojazdu do stanu sprzed zdarzenia wyrządzającego szkodę jako całości. Przywrócenie do takiego stanu oznacza, że pojazd ma być sprawny technicznie i zapewnić poszkodowanemu komfort jazdy, w takim stopniu, jak przed zdarzeniem.

Przesłankami odpowiedzialności odszkodowawczej są zatem: zaistnienie zdarzenia, z którym przepis prawny łączy odpowiedzialność odszkodowawczą, powstanie szkody oraz adekwatny związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem i szkodą. W przypadku wystąpienia wymienionych przesłanek naprawienie szkody przez podmiot do tego zobowiązany,

powinno polegać na przywróceniu w majątku poszkodowanego stanu rzeczy naruszonego zdarzeniem wyrządzającym szkodę, nie może przewyższać jednak wysokości faktycznie poniesionej szkody.

Okoliczności kolizji drogowej zaistniałej w dniu 10 listopada 2022 roku, odpowiedzialność pozwanego zakładu ubezpieczeń za szkodę powstałą w wyniku tego zdarzenia, a także wysokość szkody w pojeździe (2 733,83 zł) pozostawały poza sporem. Pozwany nie kwestionował roszczenia powoda w zakresie kwoty 1 437,92 zł tytułem brakującej części odszkodowania za szkodę majątkową w pojeździe należącym do poszkodowanego D. B..

Sporne było natomiast to, czy w zakresie szkody, podlegającej wyrównaniu przez pozwanego zakład ubezpieczeń, z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody (posiadacza pojazdu mechanicznego), obok kosztów związanych z uszkodzeniem pojazdu, mieszczą się wydatki, poniesione na sporządzenie prywatnej opinii rzeczoznawcy co do zakresu uszkodzeń i wysokości kosztów naprawy, oraz, czy koszty tej opinii stanowią normalne następstwo działania (zaniechania), z którego szkoda wynikła.

W judykaturze podnosi się, że ocena czy poniesione koszty ekspertyzy sporządzonej na zlecenie poszkodowanego w postępowaniu przedsądowym są objęte odszkodowaniem przysługującym od ubezpieczyciela, musi być dokonana przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności sprawy, a w szczególności uzależniona od ustalenia, czy zachodzi normalny związek przyczynowy pomiędzy poniesieniem tego wydatku a wypadkiem, oraz czy poniesienie tego kosztu było celowe i obiektywnie uzasadnione.

Zauważyć należy, iż celem i skutkiem przelewu wierzytelności jest przejście na nabywcę ogółu uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. Stosunek zobowiązaniowy nie ulega modyfikacji, zmienia się natomiast osoba uczestnicząca w nim po stronie wierzyciela (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 grudnia 2006 r., IV CSK 232/06, LEX nr 369189).

Zdaniem Sądu, w orzecznictwie słusznie wskazuje się, że chociaż prowadzenie przez cesjonariusza działalności gospodarczej obejmującej nabywanie i dochodzenie roszczeń odszkodowawczych nie wyłącza możliwości dochodzenia przez niego od ubezpieczyciela równowartości kosztów zleconej ekspertyzy, to jednak w sposób istotny wpływa to na ocenę przysługiwania mu takiej możliwości. Jednakże nie mogą być uznane za pozostające w adekwatnym związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym i nie mogą wejść w zakres odszkodowania ubezpieczeniowego wydatki na ekspertyzy zlecone przez cesjonariusza osobie trzeciej, które służą ocenie opłacalności cesji, nawet gdyby były poniesione już po nabyciu wierzytelności od poszkodowanego (zob. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 29 maja 2019 r. III CZP 68/18).

Zgodnie z rozkładem ciężaru dowodzenia (art. 6 k.c.), ciężar dowiedzenia celowości zlecenia ekspertyzy przez nabywcę wierzytelności spoczywa na nabywcy dochodzącym odszkodowania z tego tytułu.

Zdaniem Sądu, o ile celowość zlecenia takiej ekspertyzy przez poszkodowanego nie budzi z reguły wątpliwości z uwagi na brak po jego stronie wystarczającej wiedzy z zakresu naprawy pojazdu, o tyle nabycie wierzytelności przez profesjonalny podmiot zajmujący się skupywaniem tego rodzaju wierzytelności, stawia pod znakiem zapytania celowość zlecenia ekspertyzy.

Należy również podkreślić, że z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie wprost wynika, iż prywatna ekspertyza została sporządzona w dniu 24 listopada 2022 roku (zob. prywatna ekspertyza – k. 12 akt sprawy), co miało miejsce na kilka dni przed zawarciem umowy przelewu wierzytelności pomiędzy poszkodowanym a poprzednikiem prawnym powoda (zob. umowa przelewu wierzytelności z dnia 28 listopada 2022 roku – k. 19 akt sprawy). Zatem celem tej ekspertyzy była analiza ekonomiczna ewentualnej umowy cesji, zwłaszcza jej opłacalności. Zlecenie sporządzenia kalkulacji nie zmierzało do wyliczenia odszkodowania celem dochodzenia go w procesie przed sądem, nie stanowiło przygotowania do procesu. Dokonanie choćby powierzchownego oszacowania w zakresie wysokości szkody leżało w kompetencji nabywcy wierzytelności, jako podmiotu zajmującego się profesjonalnie skupem wierzytelności. Co więcej należy założyć, że już z chwilą zawierania umowy cesji, nabywca wierzytelności

ocenił, że wypłacone poszkodowanemu odszkodowanie jest zaniżone, w przeciwnym wypadku nie miałby interesu w nabyciu wierzytelności.

Dodać też trzeba, iż w dniu, w którym nastąpił skuteczny przelew wierzytelności na rzecz poprzednika prawnego powoda a następnie na powoda, poszkodowanemu nie przysługiwało prawo żądania zwrotu kosztów ekspertyzy, poszkodowany w ogóle nie poniósł takiego wydatku i nie był zobowiązany do jego pokrycia.

Reasumując, w ocenie Sądu, koszt prywatnej opinii w okolicznościach sprawy nie pozostawał w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą, bowiem kalkulacja naprawy została sporządzona przed przelewem wierzytelności, co wskazuje, że nie miała ona służyć bezpośrednio efektywnemu dochodzeniu odszkodowania, a jedynie oszacowaniu ryzyka związanego z planowanym nabyciem roszczenia przez poprzednika prawnego powoda. Nie jest to zatem wydatek pozostający w normalnym związku przyczynowym z zachowaniem się sprawcy szkody, za którego gwarancyjnie odpowiada pozwany. Dlatego też w tej części powództwo podlegało oddaleniu.

W konsekwencji, na podstawie art. 347 k.p.c. Sąd uchylił wyrok zaoczny z dnia 21 września 2023 roku i na podstawie art. 822 § 1 k.c. oraz art. 481 § 1 i 2 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 437,92 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 listopada 2022 roku (tj. od dnia decyzji pozwanego o uznaniu swojej odpowiedzialności i przyznaniu poszkodowanemu odszkodowania za szkodę w pojeździe w kwocie 1 295,91 zł) do dnia zapłaty.

O kosztach procesu, wobec jedynie częściowego uwzględnienia żądań pozwu, Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 100 k.p.c., biorąc pod uwagę wygranie sprawy przez powoda w 75%. Koszty poniesione przez powoda wyniosły łącznie 1 117 złotych, na co składają się: kwota 200 złotych tytułem opłaty sądowej od pozwu, kwota 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa i kwota 900 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Zatem 75% ze wskazanej należności wynosi 837,75 złotych. Natomiast koszty poniesione przez pozwanego wyniosły łącznie 947 złotych, na co składa się: kwota 900 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego, kwota 17 złotych z tytułu opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa i kwota 30 złotych z tytułem opłaty od sprzeciwu. Pozwany wygrał sprawę w 25%, stąd należna mu kwota wynosi 236,75 złotych. Sąd dokonał kompensacji kosztów i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 601 złotych (837,75 zł – 236,75 zł).

Na podstawie art. 80 ust. 1 w zw. z art. 84 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz.U. z 2020r., poz. 755), Sąd zwrócił powodowi kwotę 2 000 złotych tytułem niewykorzystanej zaliczki na opinię biegłego.